

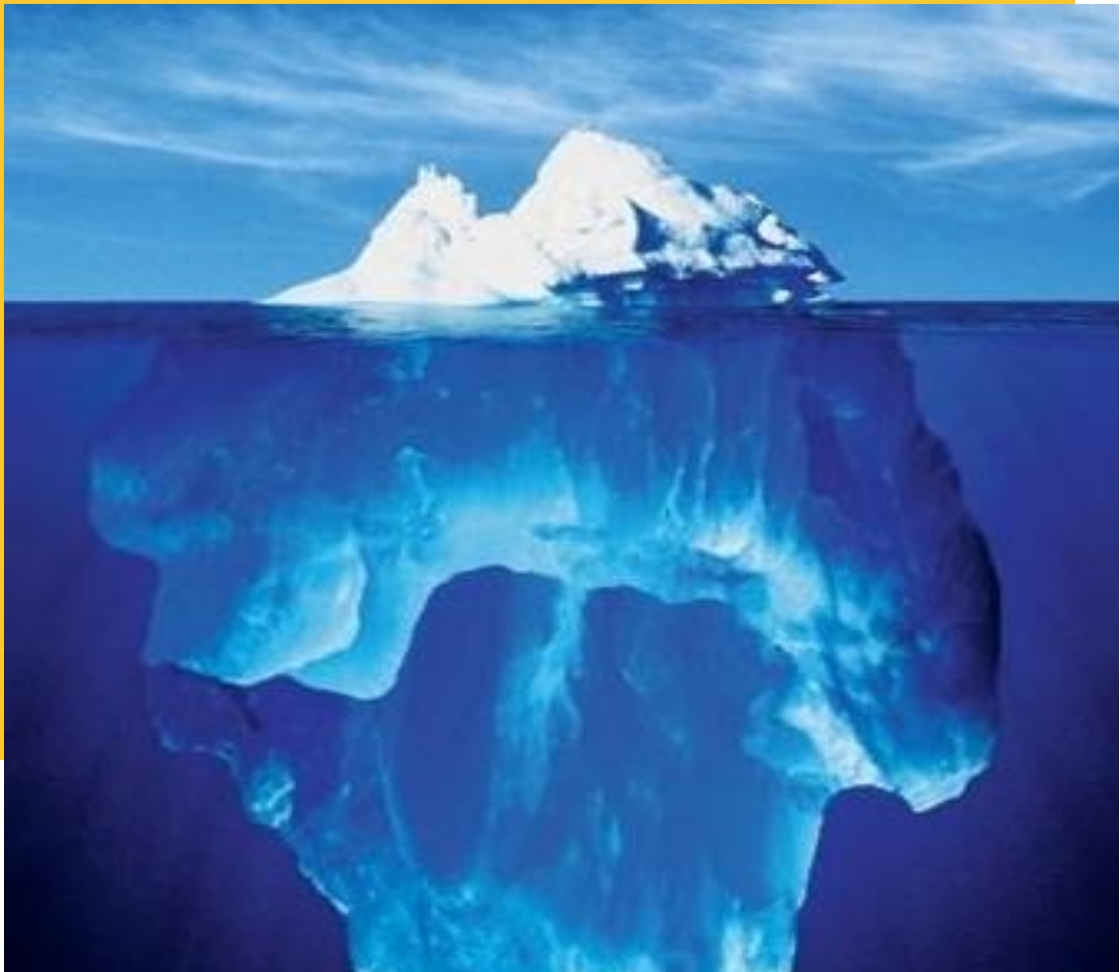
CYNGOR SIR YNYS MÔN		
Adroddiad i:	Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu	
Dyddiad:	23 Gorffennaf 2019	
Pwnc:	Datganiad Polisi Rheoli Risg	
Pennaeth Gwasanaeth	Marc Jones, Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau / Swyddog A151 01248 752601 MarcJones@ynysmon.gov.uk	
Awduron yr Adroddiad:	Marion Pryor Pennaeth Archwilio a Risg 01248 752611 MarionPryor@ynysmon.gov.uk	Julie Jones Rheolwr Risg ac Yswiriant 01248 752609 JulieJones@ynysmon.gov.uk
Natur a Rheswm dros Adrodd: Mae pwyllgorau archwilio'n elfen allweddol o lywodraethiant corfforaethol ac yn ffynhonnell bwysig o sicrwydd ynghylch trefniadau sefydliad mewn perthynas â rheoli risg. Ymhellach, mae cylch gorchwyl y Pwyllgor yn dweud bod raid iddo fod â throsolwg o bolisi rheoli risg y Cyngor a'i weithrediad ar lefel ymarferol.		

1. RHAGARWEINIAD

- 1.1. Fel rhan o'i drefniadau ar gyfer llywodraethiant corfforaethol da, mae angen i'r Cyngor fod â datganiad clir o'i bolisi cyffredinol o ran rheoli risg wrth iddo geisio cyflawni ei swyddogaethau a darparu ei wasanaethau. Mae'r ddogfen hon yn amlinellu'r cyfrifoldebau o ran nodi, rheoli a monitro'r risgiau hynny.
- 1.2. Ymgynghorwyd gyda'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth ar gynnwys y polisi ond mae'r cyfrifoldeb am ei gymeradwyo yn y pen draw yn gorwedd gyda'r Pwyllgor Gwaith.

2. ARGYMHELLIAD

- 2.1. Bod y Pwyllgor yn ystyried ac yn cynnig sylwadau ar y Datganiad o Bolisi Rheoli Risg cyn ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith i'w gymeradwyo.

Datganiad Polisi Rheoli Risg Mai 2019

DATGANIAD POLISI RHEOLI RISG

Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn sefydliad amrywiol sy'n ymrwymo i ddarparu gwasanaethau o safon sy'n gynaliadwy ac sy'n cynnig gwerth am arian i'n cymuned.

Mae risg yn rhan annatod o'r broses o ddarparu'r gwasanaethau hyn ac mewn byd ble mae sefydliadau'n prosesu data ar raddfa anferthol ac yn fwyfwy cyflym, mae nodi risgiau a'u lliniaru yn her i unrhyw sefydliad. O'r herwydd, mae angen tystiolaeth solet fod arferion rheoli risg da yn eu lle ar gyfer llawer o gontractau a chytundebau yswiriant.

Mae'r datganiad polisi rheoli risg hwn a'r dogfennau ategol yn ffurfio rhan o fframwaith integredig sy'n cefnogi'r Cyngor i reoli risg yn effeithiol. Wrth weithredu ein fframwaith, rydym yn ceisio rhoi sicrwydd i'n cydranddeiliad oll fod nodi a rheoli risg â rôl allweddol yn y modd yr ydym yn cyflawni gweledigaeth y Cyngor ac amcanion strategol eraill.

Rydym yn diffinio¹ risg a rheoli risg fel:

Risg: Effaith ansicrwydd ar amcanion

Rheoli Risg: Gweithgareddau wedi eu cydlynu i roi cyfeiriad, a rheoli sefydliad o ran risg

Rydym yn cydnabod fod risgiau ynghlwm â'n holl weithgareddau. Mae dyletswydd arnom i reoli'r risgiau hyn mewn modd cytbwys, strwythuredig a chost-effeithiol. O'r herwydd, mae'r broses ar gyfer nodi, asesu, rheoli a monitro risg yn rhan hanfodol bwysig o'n prosesau rheoli. O ganlyniad, byddwn mewn sefyllfa gryfach i ddarparu gwasanaethau o ansawdd, cyflawni ein hamcanion a sicrhau gwerth am arian.

Gall methiant i nodi, asesu a rheoli risgiau arwain at wariant sylweddol nad oes cyllideb ar ei gyfer a chreu niwed i enw da'r Cyngor.

Archwaeth Risg

Fel sefydliad mawr ac amrywiol, bydd yr archwaeth o ran cymryd risg yn amrywio yn ôl y gweithgareddau dan sylw a bydd yr archwaeth a'r goddefgarwch o ran risg yn wahanol drwy'r sefydliad. Rydym yn cydnabod fod rhaid i'r Cyngor dderbyn rhyw elfen o risg er mwyn i ni fedru cyflawni'n hamcanion. Felly, ein polisi ni yw sicrhau diwylliant o gymryd risg sy'n seiliedig ar wybodaeth. Mae ein harchwaeth o ran cymryd risg yn ein helpu ni i benderfynu beth sy'n risg berthnasol; beth sy'n risg uchel a beth sy'n risg isel (Mae'r [Matrix Asesu Rheoli Risg](#) yn cyfeirio at hyn). Wrth benderfynu ar yr archwaeth risg, gall y Cyngor flaenoriaethu risg yn fwy effeithiol er mwyn cymryd camau lliniaru a neilltuo adnoddau'n well.

---

¹ Fel y'u diffinnir yn ISO 31000:2018

Amcanion

Amcanion gweithgareddau rheoli risg y Cyngor yw:

- Datblygu ymagwedd gyson ar draws y Cyngor tuag at reoli risg.
- Sefydlu rheoli risg yn gadarn fel rhan hanfodol bwysig o'r broses reoli yn y Cyngor a sicrhau cysylltiadau clir gyda'r Cynlluniau Darparu Gwasanaeth.
- Sicrhau diwylliant ymwybyddiaeth risg rhagweithiol ar draws holl rannau'r Cyngor lle mae rheolwyr yn cymryd, a ddim yn cymryd, risgiau gwybodus mewn perthynas â phenderfyniadau a gweithredoedd pwysig.
- Cynnal a gwella hyder y cwsmer yn ein gallu i gyflawni ein hymrwymadau.
- Lleihau'r posibilrwydd o weithgareddau neu gostau ariannol nad ydynt wedi eu cynllunio ac effaith digwyddiadau annisgwyl o'r fath ar enw da'r Cyngor a'n gallu i gyflawni ein hamcanion.
- Rheoli risg yn unol ag arfer orau ac ymrwymadau statudol.
- Gweithio gyda'n partneriaid a'n darparwyr i ddatblygu ymagwedd gyffredin tuag at gyflawni'r amcanion rheoli risg hyn.

Egwyddorion

Mae'r egwyddorion allweddol isod yn nodi'r modd y bydd y Cyngor yn cyflawni ein hamcanion rheoli risg:

- Mae rheoli risg yn broses barhaus yn hytrach na digwyddiad. Mae'r broses rheoli risg yn sicrhau bod y risgiau allweddol yn cael eu nodi, eu gwerthuso, eu monitro'n barhaus a'u lliniaru i lefel dderbiniol ble mae angen hynny.
- Mae risgiau'n cael eu nodi, eu hasesu, eu rheoli a'u hadrodd arnynt mewn modd amserol, cywir a pherthnasol ac mewn modd sy'n rhoi sylw digonol i'r risgiau allweddol er mwyn cefnogi rheolwyr i wneud penderfyniadau.
- Mae'r broses ar gyfer rheoli risg yn rhan hanfodol o reoli a chyflawni unrhyw weithgaredd, prosiect neu broses yn llwyddiannus.
- Mae rheoli risg yn holl-gynhwysol ond nid mewn modd beichus neu'n fiwrocraataidd ac nid yw ychwaith mewn modd sy'n ychwanegu'n afresymol at gostau rhedeg y Cyngor.

Rolau a Chyfrifoldebau

Dyma'r rolau a'r cyfrifoldebau allweddol:

Yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth

Mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am reoli risg yn effeithiol ar draws y Cyngor a hynny gyda chefnogaeth yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth a'r swyddogion hynny sydd â'r cyfrifoldeb statudol am wasanaethau penodol.

Mae'r Prif Weithredwr a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn gyfrifol am sicrhau bod y Gofrestr Risg Gorfforaethol yn gywir a bod y Cyngor yn rheoli ei risgiau'n dda.

Penaethiaid

Mae pob Pennaeth Gwasanaeth yn gyfrifol am weithredu'r fframwaith rheoli risg ac am sicrhau bod risgiau gwasanaeth o fewn eu maes cyfrifoldeb nhw'n cael eu rheoli'n dda. Gyda'i gilydd, mae'r Penaethiaid yn gyfrifol am gefnogi'r Prif Weithredwr a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth i reoli risgiau corfforaethol.

Aelodau Etholedig

Maent yn gyfrifol am sicrhau llywodraethiant da o ran y gwasanaethau sy'n cael eu darparu ar gyfer y gymuned ac am sicrhau fod gan swyddogion y Cyngor drefniadau rheoli risg effeithiol yn eu lle.

Pwyllgor Gwaith

Yn gyfrifol am gymeradwyo Polisi Rheoli Risg yr Awdurdod, yr archwaeth risg ac am oruchwylio'r Gofrestr Risg Gorfforaethol.

Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu

Mae'n gyfrifol am adolygu priodoldeb prosesau rheoli risg a sicrwydd.

Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol

Craffu'r holl risgiau mawr tyngedfennol.

Pob Gweithiwr

Mae dyletswydd ar bob gweithiwr i reoli risg.

Gweithdrefnau Rheoli Risg

Mae Canllawiau Rheoli Risg y Cyngor yn darparu canllawiau pellach er mwyn cefnogi'r datganiad polisi hwn.

MATRICES ASESU RHEOLI RISG

TEBYGOLRWYDD	Y digwyddiad bron yn sicr o ddigwydd yn y rhan fwyaf o amgylchiadau.	>70%	Bron yn Sicr	A					
	Y digwyddiad yn debygol o ddigwydd yn y rhan fwyaf o amgylchiadau	30-70%	Tebygol	B					
	Bydd y digwyddiad o bosib yn digwydd ar ryw adeg.	10-30%	Posib	C					
	Y digwyddiad yn annhebygol a gallai ddigwydd ryw dro	1-10%	Annhebygol	D					
	Digwyddiad prin fydd ond yn digwydd mewn amgylchiadau eithriadol.	<1%	Prin	E					
						5	4	3	2
					Di-nod	Bychan	Cymedrol	Sylweddol	Trychinebus
	Gwasanaeth	Dim effaith ar ansawdd y gwasanaeth, amhariad bychan ar wasanaethau	Mân effaith ar ansawdd y gwasanaeth, mân safonau gwasanaeth heb eu bodloni, amhariad tymor byr ar weithrediadau.	Gostyngiad sylweddol yn ansawdd y gwasanaeth, amharu'n ddifrifol ar safonau gwasanaeth, amhariad tymor hir ar weithrediadau eraill	Amhariad tymor hir ar un gwasanaeth tyngedfennol	Amhariad tymor hir ar nifer o wasanaethau tyngedfennol			
	Enw Da	Pryder cyhoeddus wedi'i gyfyngu i gwynion lleol	Ychydig o sylw anffafriol lleol / cyhoeddus / yn y cyfryngau a chwynion.	Sylw drwg iawn yn y cyfryngau lleol neu ychydig o sylw drwg yn y wasg ranbarthol neu genedlaethol.	Beirniadaeth ddifrifol negyddol ar lefel ranbarthol neu genedlaethol	Condemniad rhanbarthol a chenedlaethol hir-barhaus			
	Cost Ariannol (£)	< £50k	£50k - £250k	£250k - £750k	£750k - £3m	> £3m			
	Iechyd a Diogelwch	Digwyddiad ond y dim neu fân anaf nad oedd angen triniaeth feddygol broffesiynol	Mân anaf a oedd angen triniaeth feddygol broffesiynol	Anaf difrifol	Un person wedi marw	Nifer o bobl wedi marw			
	Diogelu	Amherthnasol	Un achos o ddifffyg cydymffurfiaeth gyda gweithdrefnau	Parhau i beidio â chydymffurfio gyda gweithdrefnau	Un digwyddiad yn ymwneud â diogelu	Digwyddiadau niferus a chysylltiedig yn ymwneud â diogelu			
	Rheoleiddio	Dim angen adrodd i'r rheoleiddiwr	Digwyddiad y mae angen adrodd arno i'r rheoleiddiwr ond dim angen camau dilyn i fyny	Adrodd ar dor-amod i'r rheoleiddiwr sydd angen ei gywiro ar unwaith	Erlyniad gan reoleiddiwr yn arwain at ddirwyon ac ymyrraeth ac sydd angen prosiect mawr i gywiro'r sefyllfa	Erlyniad gan sylweddol gan reoleiddiwr yn arwain at ddirwyon sylweddol ac ymyrraeth ar raddfa fawr			
	Prosiectau	<5% o gynnydd o ran amser neu gost y prosiect; mân effaith ar amcanion neu sgôp y prosiect	5% - 20% o gynnydd o ran amser neu gost y prosiect; effaith ar amcanion neu sgôp y prosiect angen cymeradwyaeth y SRO	20% - 50% o gynnydd o ran amser neu gost y prosiect; mae'r effaith ar amcanion neu sgôp y prosiect yn annerbyniol i'r SRO	>50% o gynnydd o ran amser neu gost y prosiect; prosiect yn methu â chyflawni'r amcanion neu'r sgôp	Amherthnasol			
EFFAITH									